

-22%.

פרוטוקול מס. 211 240

מישיבת ועדה הפנים ואיכות הסביבה, שהתקיימה
ביום רביעי, ח' באב תשל"ו - 4.8.1976,
משעה 08.30.

(בחל-אביב, במרכז לשלטון מקומי)

נ ו כ ח י ס - חברי הוועדה:

י. ארידור - היו"ר
י. בארי
א. אפרת
א. גיבלבר
א. הרליץ
א. ורדיגר
מ. ורטמן
א. יריב
י. פרנק
יוסף חמיר
ב. מואב
ב.צ. קשא

מוזמנים:

ש. רוחם - משרד הפנים
ז. מליון - מרכז השלטון המקומי
ש. פרפל - האיגוד הארצי למסחר בישראל
י. גוטמן - " " " "
ד. זמיר - " " " "
י. פרנק - " " " "
מרדכי פלדי - מרכז הקבלנים
נחמיה חי-ציון - " " "
דוד פינס - לשכת המסחר חל-אביב-יפו
ישראל בית-הלחמי - " " " "
הלל סוליק - " " " "
צבי סגל - " " " "
ש. הררי - התאחדות בעלי מלאכה
ח. ינקלביץ - " " " "
ב. אייל - " " " "
משה פרלוק - התאחדות הסוחרים הכללית
אברהם בן-הר - " " " "

מזכיר הוועדה: יהושע ברזני

קצרים: שולמית פרג

בסדר-היום: מס העסקים העירוני. (שמיעת הנציגים המוזמנים)

היו"ר י. ארידור:

אני פותח את הישיבה.

ישיבה זו נקראה לפי שלישי של חברי הוועדה, ויו"ר הכנסת הסכים לזמן ישיבה זו בזמן הפגרה. נחחיל לשמוע את המרכז לשלטון מקומי.

דוד פינס:

חלק מהגופים לא מצא מקום להגדיל את המשלחת, כך שלשכת התיאום מיוצגת על ידינו. אני הנני יו"ר ההנהלה.

היו"ר י. ארידור:

מן הראוי להודיע לפני הישיבה מדוע הוא לא בא.

דוד פינס:

הוא בא, אך הוא מיוצג.

היו"ר י. ארידור:

אם כך, אין צורך בשום הודעה.

ז. מליון:

לגבי מס עסקים אנחנו הודענו לא פעם, גם לוועדה זו וגם לגורמים רבים, שאיננו מאושרים ממנו. לא פעם בקשנו מהממשלה למצוא פתרון אחר במקום מס זה, בתנאי שלא תלך לנו לאיבוד אותה הכנסה שמתקבלת ממש זה, שמתבטאת ב-100-120 מיליון ל"י לשנה.

על כל פנים, אנחנו איננו מאושרים ממש עסקים, כי בסיסו איננו נוח לנו אפשרות לגבות מס צודק. הוא נותן אפשרות לרשות מקומית לקבוע בסיסים לפי שיקולים, והתוצאה היא שכמעט אין דמיון וזהות בין השירותים באותם עסקים. אני לא אומר שזה לא חוקי. זה בהחלט חוקי. אין לנו ספק שהדבר גורם לעיוותים, דבר שאיננו נעשה במתכוון ע"י רשויות מקומיות, אלא מתוך חוסר ברירה לבסס אותו על קריטריונים אחרים. למשל, אילו היינו יכולים לבסס את זה ע"י הכנסה של מס הכנסה, אפילו לא מחזור, כי לדעתנו זה לא קריטריון נכון, אבל אין לנו אפשרות לבדוק נתונים אלה גם אילו היו עומדים לרשותנו.

היו"ר י. ארידור:

האם אי אפשר לבסס את המס על מחזור?

ז. מליון:

לדעתנו, לבסס על מחזור בלבד - זה

לא מראה על רווחים. רשויות

מקומיות לוקחות כל מיני שיקולים אחרים.

לא בודק, ולא יכול לבדוק, אלא אם

הוא מקבל הצהרה של בעל העסק. זה יתכן. אני בטוח שאין לו אפשרות,

לא מנגנון ולא שיטה ולא אמצעים.

עכשיו אנחנו אומרים, ככל שהמס יהיה

גדול יותר, אז כמובן העיוותים יגדלו יחסית. אנחנו יודעים את זה.

זה אמור לגבי אותם מקומות, באותם עסקים שיש עיוותים. אני לא אומר

בכל מקום יש עיוותים. יש עיוותים שהם לרעת הרשויות המקומיות, כי

הן אינם יכולות לאתר אותם. צריך להוכיח את זה. אנחנו טוענים,

לאור מציאות זו, שכל עוד מס עסקים קיים, לאור השינויים שחלו במשק,

ולאור הדרישה של הממשלה - שאנחנו השנה נעלה ב-25% את ההכנסות, אז

מס העסקים - נאמר לנו ע"י אותם המשרדים שלמעשה קובעים את מקורות

המימון שלנו - שזה משרד האוצר ומשרד הפנים - שגם את מס עסקים אנחנו

חייבים להעלות ב-25% בערך. זה יהיה לרעה כאשר יעלו את התקרה.

ההכנסה ברשויות המקומיות תהיה גדולה יותר ב-25 מיליון ל"י, כאשר

סך הכל תקציבים הוא 6,8 מיליארד ל"י. (היו"ר י. ארידור: זה בערך

3 פרומיל)

אנחנו חיים מסכומים קטנים רבים מאד.

שיטת ההכנסות של רשויות מקומיות היא מיושנת, ולא תוקנה עדיין

באופן משמעותי. אם התקרה לא תועלה, פרוש הדבר שאנחנו נצטרך להטיל

תוספת במסגרת 10 אלפים ל"י גג.

אנחנו סבורים שיכולים לשלם יותר.

אנחנו בקשנו בזמנו לבטל את הגג. אני יודע שמשרד הפנים הציע

25 אלף ל"י, ובהצעת חוק זו מדובר על 20 אלף ל"י.

אני יכול להעיר שמה שהגג יישאר יותר

נמוך, יוטל יחסית יותר עומד על העסקים. הכוונה שלנו הייתה לגבות

מהבנקים ומקורות אחרים את המכסימום. גם הייתה לנו כוונה - ואני

אף הודעתי על זה - לעשות דרגציה כזו שהדבר הזה לא יפגע, אלא במעט

מאד באלה שמשלמים מעט.

אנחנו מצטערים על זה שלא מובן,

כי ההצעה מדברת על 20 אלף ל"י דבר שיקשה עלינו לשמור על אותה

דרגציה של אותן מדרגות נמוכות. לכן אנחנו מבקשים שהוועדה הנכבדה

תאשר את הצעת החוק. אנחנו פועלים במסגרות ובצנורות אחרים עם

הממשלה על מנת להביא לשיפור יסודי בענין זה.

מרדכי פלדי - מרכז הקבלנים:

כנציג מרכז הקבלנים, אני מבקש

להצביע את העמדה הנחושה שלנו

המתנגדת להטלת מס עסקים. אנחנו תבענו לביטול מס עסקים זה מזה

שנים בנציגויות משרד הפנים, ביניהם מר רותם הנוכח אתנו כאן.

הכוונה לבטל מס זה עם הנהגת מס ערך מוסף ---

מי הבטיח לבטל מס זה?

היו"ר י. ארידור:

מרדכי פלדי:
היתה לי שיחה עם מר רוטם לפני
שנתיים. ברור שמש עסקים איננו
צודק. יש כוונה להפריד אחוז מסויים כאשר זה יבוטל. מכל מקום,
מס ערך מוסף הונהג ומס עסקים נגבה.

אני רוצה להתריע על כך שקיימת
אפשרות להטיל מס זה על הפרוגרסיביות המהירה בשירות, כאשר כל קבלן
מגיע לתקרה. העלאת התקרה פירושה, שכל קבלן יצטרך להגיע לסיווג
של 20 אלף ליי. יש מספר קבלנים אשר מנהלים עבודתם מעיר מסוימת,
כך ששם הם יצטוו לשלם לעיריה. גם אם אין לו משרד, הוא יצטרך
לשלם בניגוד לגורמים אחרים, ואז זה מגיע לעשרות אלפי ליי.

על כל פנים, במידה שהתקרה תועלה,
אנחנו לא נוכל לשאת בזה.

אם אני קבלן, ורכשתי מספר מגרשים,
וכל מגרש רשום, אז לגבי עיריה זו יחידה נפרדת, ואני הבעל המבצע
והחייב במס. היקף הבניה כולל גם את ערך הקרקע, כך שכל אחד מגיע
לתקרה. יש לנו נתונים לגבי עיריות שונות: לוד - מעל 200 אלף ליי
חייב כבר ב-10 אלפים ליי מס; גני-תקוה - מעל 500 אלף ליי; תל-מונד -
מעל 500 אלף ליי; בני-ברק - מעל 600 אלף ליי; הוד השרון - 750 אלף ליי;
תל-אביב - מעל 1 מיליון ליי. עוד לפני שהוא בנה במגרש, הוא כבר
חייב לשלם. זהו דבר בלתי נסבל.

אני מבקש שהוועדה תתנגד להעלאת
התקרה. אני מבין שזה הנושא. אם ניתן לבטל את החוק, אז שיבוטל מס
חוק עסקים. אנחנו מבקשים את מניעת האישור של העלאת התקרה בהתחשב
עם כל הנימוקים האלה.

דוד פינס - לשכת המסחר ת"א-יפו:

לפני 20 שנה, כאשר החליטו על
מס עסקים - יתכן והיה עוד לפני 20 שנה - מס עסקים זה היה פחות
או יותר מס שבו נדרש העוסק להירשם בעוסק, והמס החל ב-6 ליי לשנה.
הכוונה היתה פשוטה, שכל אחד שיש לו עסק - כמו שלטים - שיהיה
רשום. אחר כך השלטון המקומי העלה את המס הזה מעל ומעבר לכל
פרופורציה של העלאת מסים - בשנה אחת בלבד העלו את המס ב-400% -
מ-5000 ליי ל-20 אלף ליי. וכך יותר ויותר עסקים עוברים לשלם את
המכסימום. אם בשנים הראשונות היו מתחשבים בעסקים, והיו מסתפקים
במה שהיו לוקחים, הרי עכשיו כמעט כולם עוברים לשלם את המכסימום.
נציג השלטון המקומי אומר "תנו לנו
לעלות על הבנקים" - לגבי דינדנו זה תקליט נדוש, כי עולים על כולם,
כמו על קמעונאים גם על סיטונאים. הנה, בית חרושת לבירה שנמצא
במסגרת "שונות", משלם 200 אלף ליי; בית חרושת ללבנים - 10 אלפים ליי.
כך שזה עבר להיות גורם לגביית כספים.

לדעתנו, אין לזה כל הגיון, כי קודם
כל יש הפליה בין עצמאי לשכיר, לדוגמה: עורך דין עצמאי, שאיננו
מרוויח הרבה, חייב במס עסקים, ואילו עורך דין שכיר איננו חייב
בתשלום מס זה.

דוד פינס:

נוסף לזה, הקריטריון של מס הכנסה שהרשות המקומית אומרת "תנו לנו לעלות על מחזור של רווח", הרי זה הופך למס הכנסה. האם רוצים להפוך את מס עסקים למס הכנסה?

אמרו שם ערך מוסף אולי יפתור את הבעיה.

אמרנו, בואו והכניסו את מס עסקים למסגרת מס ערך מוסף. אולי זה יצריך חוספח של 0.1% למסגרת מס ערך מוסף. תורידו מאתנו את המלחמה הזו. אנחנו נלחמים על ענין זה במשך 10-20 שנה. עוד לא היה מקרה כזה שגופים - כולל מקצועות חופשיים - שכך יילחמו. אנחנו נלחמים זה שנה על ביטול מס עסקים, ולא מצליחים להזיז. להיפך, אנחנו יוצאים כאשר דינו על ראשינו. זהו נושא דחוף, כך שמן ההכרח לדון ולהחליט עליו בזמן הפגרה.

ועוד כמה דברים: בתוך המסגרת של

מס עסקים יש הפליה בולטת וחריפה בנוגע לקבוצה מסוימת - הכוונה לקבוצת הסיטונאים והיבואנים, פרט לאחרים שיש להם שטח ורשיון עסקים. לגבי שני אלה, המודד הוא המחזור. לדעתנו, מודד מחזור אין דבר מעוות ממנו. המכסימום בעיריה זה 10 אלפים ל"ג בתל-אביב זה 650 אלף ל"ג ובמועצות אחרות - פחות מזה. כל, או רוב, חנויות המכולת זה 600 אלף ל"ג המחזור השנתי, וזה מספיק בקושי לקיום. כך ש-90%, ואף למעלה מזה, מכלל האנשים האלה שעוסקים ביבוא חייבים במס מכסימלי. כאשר אנחנו באים לעירית תל-אביב וטוענים כפי שאנחנו טוענים, אז הם אומרים לנו "מה אנחנו יכולים לעשות, יש חוק, והחוק קובע. האם אתה רוצה שנהיה עבריינים?"

תחליטו על פרומיל אחד שיוכנס למסגרת.

אבל 650 אלף ל"ג? זה כבר 20 אלף מס עסקים. כי זה החוק.

האם ועדת הפנים חושבת שזה הגיוני?

אנחנו חושבים שזה לא הגיוני, ולכן אנחנו מבקשים להקפיד את החוק כמו שהוא. דרשיתנו היא, לבטל ולהכניס את זה למס ערך מוסף, או להקפיד את זה ל-10 אלפים ל"ג. אנחנו חושבים שההעלאה הנדרשת היא לפחות של 25%. תראו למועצות ולרשויות המקומיות שלא ישולם יותר מ-25%. לפחות תחלקו את ההעלאה לארבע שנים.

ישראל בית-הלחמי - לשכת המסחר ת"א-יפו:

כמה נקודות: מדבריו של מר מליון - נציג

הרשויות המקומיות - מסתבר שכל הבסיס לקביעת המס הזה הוא מעוות. אין לו כל הצדקה. ברור לגמרי שכולנו יודעים שיש המון בתי עסק שאינם משלמים בכלל מס, או שהם משלמים סכומים מגוחכים - 100 ל"ג וכו'. על כל פנים, לנסות לגלגל את גביית המס מחברות יותר גדולות, זו לא הדרך שנראית לנו.

אני רוצה להבהיר לחברי ועדת הפנים

הנכבדים, שיש הרבה חברות בארץ שעובדות על עמלות שמתבטאות בין 0.5% ל-2%. לאחר שהרשויות המקומיות לא מתייחסות לזה כאל הכנסה, אלא כאל מס בלבד, לכך הם החליטו להפעיל את עסקיהם מהבית. כך שהם מנהלים את עסקיהם מהבית ולא כעסקים פתוחים. צריך לתת את הדעת על זה.

אנחנו יודעים שבארצות הברית גבוות

הרשויות המקומיות את המס דרך מס ערך מוסף. בניו-ג'רסי זה 4%,

ישראל בית-הלחמי:

ובניו-יורק - 2%. זה למעשה הכנסה שדרכה מבססים את ההכנסה של הרשויות המקומיות.

מר פינס הציע שחיה העלאה של 25% לארבע חלקים, אבל אני אומר כי אסור להעלות את התקרה של 10 אלפים ליי. אם מדובר על רפורמה, אז צריך לבדוק למטה לפני שמטפסים למעלה. אם בצורה של הכנסה, אז אם היו מתייסים לפרומיל אחד, אז היו מגיעים להכנסה עצומה.

משה פרלוק - התאחדות הסוחרים הכללית:

יש לבטל לחלוטין את מס עסקים.

אני מתנגד ולא מסכים למסקנות קודמי לשחלופין יש לתקן פה ושם, ולהעביר על חוליות אחרות.

בעבר ועדה נכבדה זו עסקה רבות בענין זה. התאחדות הסוחרים הופיעה והעלתה את הדרישה שיש לבטל את המס המעוות הזה. נדמה לי, יותר נוח, יותר שונה היום בכך שנמצאת הבטחה של שר הפנים, מלפני מספר חודשים - מר רותם היה באותה הזדמנות - שמשרד הפנים יאבק למען ביטול מס זה. ועוד בשיחות ובהופעות שר הפנים אמר את זה בחודש מרץ, סמוך להפעלת מס ערך מוסף. נפגשתי עם מר רותם, והוא חזר על ההבטחה הזו.

ועוד: יש לנו שותפים לאותה דעה, שהמס מיותר ואין צורך בו. ראש עיריית תל-אביב - מר להט - עם גורמים מוניציפליים נוספים, הצהירו אותה הצהרה - שיש לבטל מס זה. לכן יש, כנראה, דברים בגו. שר הפנים איננו משלים עם מס זה. גם השלטון המקומי לבו איננו שלם במס זה.

מי מחזיק את המס? האם אך ורק מפני שיש מס זה מסמל משהו? מעמד? - מסמל, יחכן. יש גורמים שלמען הסמל שנשאר מלפני קום המדינה, אומרים כי ישאר.

אמרתי קודם, שגורמים מוניציפליים אמרו מה שאמרו, אבל לפני העלאה מס עסקים אמרו שיעשו שמוח בחחום זה, ושיעלו מסים ב-70% כמכסימום, אבל העלו ב-100%-200%-300% --- (א. הרליץ: חנקוב בסכומים ולא באחוזים)

אני מבקש סליחה על כי לא אענה

לבקשה זו.

עסק ששילם 800 ליי, העלו לו ל-2500 ליי לשנה. אפשר להפוך את זה ליומי, אז יצא פרוטות כמה עולה המס הזה לעסק זה. עיריית ניצרת מסויימת בארץ אף עשתה דבר שהוא בניגוד לחוק - היא שלחה את ההודעות על העלאה, וגבתה את הכספים מבלי לחכות שחוק העזר העירוני יקבל את הגושפנקה ממשרד הפנים. פנינו למשרד הפנים וקבלנו תשובה, שאם אכן נעשה הדבר, הרי הוא נעשה בניגוד לחוק. כך שהסיפור הזה מבשר רעות.

משה פרלוק:

שמענו ממר מליון כי הרצוי הוא, לבטל את התקרה. אנחנו יכולים ללמוד מהעבר הרחוק והקרוב. לרשויות המקומיות לא ניתן הדבר. למעשה, נוצר מצב אבסורדלי. אפילו סכום של 100 אלף לא יפגע באותו ציבור סוחרים, אלא בבנקים, בחברות גדולות ועוד. אני חושש שזו אשליה, כי כמה יש מסוג זה? 300 - 400? למה הכוונה? אולי הוא יתפוס לו מביץ 400 אלה ויוכל לגבות מהם 100 אלף ליי התקרה, אלא ביץ 200 אלף עצמאים שהם ברוב רובם עצמאים קטנים - אותם הם רוצים לתפוס.

אין זה סוד שהעיריות רעבות לכסף. אם המס הזה יישאר, ותהיה גם העלאת התקרה, אז הוא יונצח, ואז העיריות יעוטו על מס זה וינצלוהו עד תום.

במסי הארנונה קיים עדיין סייג. יש גורמים ששומעים ומדברים בשם דיירים, ויש מי ששומע בין גורמים אלה ופועלים בזהירות רבה. מכל מקום, לגבי עסקים זהו שטח הפקר.

אדוני היושב ראש! אין מס בעולם, וגם בארץ, שמחקבל בצהלה. בכל זאת, גם האוכלוסיה אצלנו, על אף השוני במנטליות, חונכו לשלם מסים - מסים ממלכתיים וגם מסים עירוניים, כדי לשלם עבור השירותים. אולם, מדוע גם במס עסקים? האם העסק שהוא משלם מס ארנונה תמורת השירותים שהוא מקבל, האם הוא מקבל שירותים כפולים? האם הוא מקבל שירותים נוספים?

אתם יודעים כמונו, עוד לא היה מס שהציבור שלנו הוא כה עקבי במשך 20 שנה בהתנגדותו למס זה. ואילו מתוך הרגשה של הפליה, של עיוות. אילו מר צדוק היה מזדרז והיה שומר על שוויון זכויות של האזרח, הרי אז הוא היה מבטל אותו, כי הוא מס שמפלה.

דוגמה נוספת: באופנה של ראשי עיריות מצוי העניין של הצטיידות במומחים. יכול להיות שיקחו מומחה לאומנות. כשכיר, משכורתו תהיה גבוהה, שכן הוא לא ישלם מס עסקים. אם הוא יפתח חנות, אז הוא ישלם מס עסקים. כקנס שהוא הפך להיות עצמאי, אז הוא חייב לשלם מס.

לדעתנו, חייבת הוועדה הזו, המורכבת מנבחרי העם, לשקול האם מה שאגיד עכשיו - תסלחו לי נציגי הרשויות המקומיות - האם הרשויות המקומיות ראויות לקבל ולשמור בידיהן את מפתח הזהב הזה שנקרא מס עסקים? כן, זה מפתח זהב. זהו מפתח זהב לאוצר מתוך זה שהופכים את המס הזה למס עקרי לגביית מסים. העיריות, לצערנו, הוכיחו חוסר אפשרות, חוסר יעילות, חוסר כשרון לטפל במשק העירוני. אנחנו חוששים שהעיריות תלכנה ע"י גביית מסים עם מס עסקים, במקום לייעל.

אנחנו פונים ומבקשים לנצל את ההזדמנות הזו, ולהחליט על ביטולו של המס. בכל מקרה, אין מקום להעלאה נוספת כפי שנאמר, כי מגמה כזו קיימת מראשית השנה, שכן אז הוא הועלה במידה ניכרת.

מר מליון, אם ילכו למס מחזור ומס רווחים, הרי קיימים עשרות רווחים ועשרות וריאנטים של רווחים שונים. אם יתקבל כפי שאנחנו חוששים - הרי חייבים למצוא את ביטויו במחירים, ואני חושב שחברי הכנסת אינם שואפים לזה.

משה פרלוק:

אנחנו מבקשים לבטל את המס הזה.
איך להעלות את התקרה של מס זה. יש לאסור על העיריות ליצור
העלאה נוספת השנה.

י. פרנק - האיגוד הארצי למסחר בישראל:

ב-12.3.76 אנחנו נפגשנו ודברנו ודשנו
באותו נושא, ואז נגענו במספר נקודות
שהוזכרו כאן. אנחנו חוזרים ומדברים על אותו נושא.

מאז 12.3.76 קרו במשק כמה דברים,
ואילו אנחנו עדיין דשים בזה.

זהו חוק מיושן, מעוות, גורם לעיוותים,
גורם לרעת מעמד העסקים הגדולים. אנחנו טוענים שבעלי עסקים קטנים
משלמים יותר מאשר בעלי עסקים גדולים. אנחנו יכולים להוכיח את זה.
עד מתי נמשיך לדון בזה? האם המשק שהגיע לרפורמות עצומות לא יכול
פעם אחת להחליט ולקבוע בענין זה? אני לא בא להציע הצעות. אבל יש
לנו עובדות שכאשר יושבים עם ועדת מומחים, אז בוצעו רפורמות הרבה
יותר מסובכות. מה קשה לוועדת הכנסת להקים ועדת מומחים כדי להחליט
כיצד לכלכל את השלטון המקומי שלא יסבול?

אנחנו חוזרים ודנים, ואנחנו נשוב
ונדון בזה. אני לא מסכים שזה "מפתח זהב", כי זה מס שולי ביותר,
והוא צריך למצוא את מקומו המתאים, שכן הוא מתבטא בפחות מ-1%.

אמרנו כי מס זה הוא שריד מהעבר, ויש
מקום לבחון את ביטולו. כל הרפורמות בטלו דברים, ואני מביין שהיו
מספר המצאות. אמרנו שאנחנו איננו מתנגדים למס זה למרות שצריך לבטל
אותו, אבל אם בנק צריך לשלם 10 אלפים ל"ה, הרי שהוא יכול לשלם גם
20 אלף ל"ה. אבל אמרנו שזה יפחח פתח לעסקים קטנים.

עיריית תל-אביב, במסגרת התקרה של
10 אלפים ל"ה, העלתה במאות אחוזים. קיוסק קטן משלם 240 ל"ה ועכשיו
העלו לו בבת אחת ל-800 ל"ה. כאשר אני מדבר על קיוסק קטן, אז אני
חייב לומר כי הוא בבעלות של נכה שבקושי מתקיים.

אני מדבר גם על מזנונאים במשרדי
ממשלה ועיריות. אלחיהם אנשים ~~מגובלים~~ שפוטרים את שלכות הסעד מטיפול
בהם. אנשים אלה צריכים לשלם 250%. זה אומר לנו כי מס זה מוטל
דוקא על קטנים שלהם העלו מ-1500 ל-4000 ל"ה. לאנשים אלה נתונה
דאגתנו ודעתנו, ומזה אנחנו חוששים.

אנחנו קבלנו את המלצת ועדת הפנים
שנותנת העלאה בדרגות. אמרנו שזה ניתן להבהיר. כאשר פנינו לעיריית
תל-אביב, אז אמרו לנו כי שבדיקת החוק מוכיחה שמשם זה מתייחס לעסקים
ששלמו סכומים קטנים ביותר. אני אומר, כי עסקים אלה, ששלמו סכומים
נמוכים - הם לא שלמו כך משום שהם התחמקו מהחוק, אז מדוע שתהיה להם
העלאה של יותר מ-100%? אבל אומרים לנו, שאם הם שלמו יותר, אז
הם הרוויחו יותר. לגבי הגדולים יותר, אם הם מרוויחים יותר, אז
יותר להם לשלם יותר.

על כל פנים, כל זה מראה שעושים בשטח
זה מה שרוצים. נמסר לנו שהיתה טעות על ידי כך שלא נתקבל אישור
שר הפנים.

אם לא נתקבל אישור שר הפנים
אז ההעלאה היא בלתי חוקית.

היו"ר י. ארידור:

י. פרנק - האיגוד הארצי למסחר:
דאגתנו נתונה דוקא לעסקים
הקטנים הללו שבקושי מגיעים
לפרנסה. להם נתונה דאגתנו העקרית. אנחנו פונים ומבקשים, אם
באמצעות מס ערך מוסף ואם בדרכים אחרות - לקבוע ועדת מומחים שתבדוק
את בעיית מס עסקים ולמצוא את הפתרון במסגרת אחרת;

(ב) עד הקביעה הזו, אין אנחנו
מתנגדים להעלאה הזו של 20 אלף ל"י. אנחנו מבקשים שתאושר העלאה זו, אך
שתהיה זו העלאה מינימלית ומדורגת.

(ג) אם יוחלט על קריטריונים,
לפחות במקום זה שלא תהיה העלאה חריגה, ושתהיה העלאה סבירה לעסקים
קטנים.

מאחר והחוק קיים, אנחנו לא מתנגדים
ל-20 אלף ל"י בחנאי שיהיו קריטריונים. לגבי העוסקים הקטנים שלא
תהיה העלאה מוגזמת.

ד. זמיר - האיגוד הארצי למסחר בישראל:

הייתי אומר שלמרות כל הדעות, המס לא
צודק, כי מס זה הוא בנוסף למס ארנונה כלכלי, בהתחשב להוצאות
הגדולות של העיריות, ועד שיבוטל המס הזה הייתי מציע:

לנו אין התנגדות שהמס יעלה ל-20 אלף ל"י,
אבל בחנאי שאת העסקים הקטנים ישחררו לגמרי. האנשים הבינוניים יכולים
לקבל את ההמלצה של ועדת הפנים, אבל באותו יחס להעלות בין 25%-50%
לאותם אנשים שלא הגיעו לתקרה של 10 אלפים ל"י.

אנחנו גם דורשים שהסטטוס קוו יישאר כפי
שהיה, ולא לתחיל מחדש להרים את זה לפדיון של כל עסק ועסק. יש
כאלה שמשלמים לפי פדיון, לפי שטח, עסקים קטנים. יש גם כאלה שמשלמים
לפי מספר העובדים.

ח"כ י. פרנק - התאחדות בעלי מלאכה:

במשך כל השנים שומעים שהמס הזה חורג, וכי
הוא איננו מקובל בשום מקום בעולם.

יש כל כך הרבה מסים, ומס זה הוא לא יוצא
מזה. אם עירייה היתה לוקחת מסים, וזהו זה, אז היינו יודעים. אבל
לא יתכן דבר כזה.

אנחנו עוסקים עם אלפי אנשים, ואנחנו רואים
שמחשבים להם אם לפי שטח ואם לפי מספר עובדים. עכשיו רוצים שהם
ישלמו 20 אלף ל"י, וזה כואב. משרד הפנים אישור ומאשר 20%, וזה רק לפי
שטח. אבל ההעלאות מסתכמות ב-100% לעומת 1975. המציאות היא שההעלאה
הגיעה למאות אחוזים. אינני יודע מה זה יעזור לתקציב של העיריות.

לדעתי, מוטב היה להכליל את כל המסים במסגרת אחת. יש עסק בגול זה, ויש עסק בגודל אחר. למה לבלבל את האנשים?

שלמה הררי - התאחדות בעלי מלאכה:

אנחנו שמענו את דבריו של פרנק, שהוא יו"ר התאחדות בעלי מלאכה. הואיל ומדובר על מס ---

היו"ר י. ארידור: החוק הזה עבר בכנסת בקולות הקואליציה.

שלמה הררי:

הממשלה יכולה להצטרף. "המערך" יכול להצטרף. דבריו של ח"כ יוסף חמיר משיבה שהתקיימה ביום 16.7.74 - מלפני שנתיים - היו כדלקמן: (קורא) "סוגיית מס העסקים מעסיקה זה שנים רבות את ציבור העמצאים למיניהם. עליהם בא מס בלתי מוסרי זה להטיל מעמסה שאיננה צודקת ואיננה הולמת את עקרון החלוקה השווה של נטל ומסים. המס עצמו מכניס, אדוני שר הפנים, כ-30 מיליון לירות לשנה. סכום זעום ביחס לתקציבים של הרשויות המקומיות. הוא מקור הכנסה דל למעשה, מעורר התנגדות חריפה בציבור, מושחת על אי צדק.

כדי להדגים את ממדי ההכנסה הזעומה הזאת, הריני לציין שהרשויות המקומיות שלמו ב-1973 רביית על הלוואותיהן בשיעור שעולה פי ששה על הכנסות מס העסקים כולו.

המס הנו שריד מתקופת המנדט. מניעי המס הזה והטלתו בידי המנדט על ידי הבריטים היו הצרת רגלם של בעלי העסקים היהודיים, ומניעת הרחבת הכלכלה השיראלית דאז. הוא היה למעשה מס אנטי-יהודי. המס הוא שרירותי, כפי שאמרת בעצמך - רגרסיבי. ולבי לבי עליך, אדוני שר הפנים, שנימקת את הצעת הממשלה כשהרגשתי שאינך שלם עמה. המס נגבה על יסוד חישוב שאין לו הצדקה מהותית. הוא אנטי חברתי, איננו מבחין בין עסק פורח לבין עסק שאיננו מכניס.

עכשיו אין בו משום עשיית צדק בין אדם לאדם מבחינת משלם המסים. מן הראוי, אדוני השר, לבטל מס אנכרוניסטי זה כליל. לבוא היום ולהגדיל את שעוריו הרי זו פעולה הנוגדת את טובת הציבור, ולא לשוא מתקומם הציבור הרחב של העצמאים לסוגיו, ללא הבדל של מפלגה, נגד ההיטל המוזר הזה."

מס זה הכניס 30 מיליון ל"י לשנה, השנה הוא יכניס 60 מיליון ל"י.

חברי הוועדה יכולים לעיין בדבריו של ח"כ יוסף חמיר, שהוא מ"הליכוד".

שלמה הררי:

ב-1974 הועלה מס עסקים ב-50%;
ב-1975 הוא עלה ב-100%. עכשיו עומדים להעלות את התקרה. אנחנו מתנגדים לתקרה, אבל אין ברירה ולא אמצעים לרשויות המקומיות או לממשלה לכסות את התקציבים. לכן אנחנו מבקשים, שלפחות יישאר סטטוס קוו, שיישאר המצב הקיים.

אני יודע שהקריטריונים אינם מוצדקים, והם ממש משוועים. סוחר סיגריות משלם לפי מחזורים של כסף, וזה עניין של מיליוני לירות; סוחר סיגריות משלם לפי ניהול ספרים, כאשר ההכנסה מגיעה ל-20 אלף ל"י לשנה. מס עסקים זה יהיה 20 אלף ל"י, כאשר בשנה קודמת הוא היה של 10 אלפים ל"י. הוא לא יחיה משום שעליו לשלם מס זה.

סנדלר במחנה-יהודה משלם מס עסקים. אבל מנהל של חברה גדולה איננו משלם, כי החברה תשלם 20 אלף ל"י. אבל לא זה העניין. העניין הוא במחקן נעליים במחנה יהודה שצריך לשלם.

הפשע שלו הוא, שהוא שכיר.

י. בארי:

שלמה הררי:
אני מבקש מחברי הוועדה לא להטיל את המס. יעקב פרנק אמר שאחוז אחד יכול לכסות את כל התקציבים של הרשויות של מס ערך מוסף המקומיות.

ה. ינקלביץ - התאחדות בעלי מלאכה:

אני מביין שמדינת ישראל זקוקה לכסף. פירוש דבר זה הוא הטלת מסים. אבל כאשר מדברים על מס מסויים שיש לו תקרה, אז התיאבון להעלות לתקרה הוא גדול.

הנסיון שלי ממועצת העיר, גם הקודמת וגם של עכשיו, הוא גדול. כולם אומרים שאח מס עסקים אפשר להגדיל. אבל יש גבול.

יש מס שלוקחים אותו כמס מחזור. אבל המס הזה הוא כל כך מעוות, כי הפירמות הגדולות במיליארדים ובמיליונים של לירות ישלמו לפי ההצעה שלכם 20 אלף ל"י במקום 10 אלפים ל"י. אני בטוח שכל המועצות המקומיות יכפילו סכום זה.

האם ידוע לכם שלבעלי מלאכה דבר זה נוגע? יש בעלי מלאכה שעובדים בעסק שלכם. יש בעלי מלאכה שהעסק שלהם הוא בתל-אביב, או בקרית אונו או בנתניה. זה אחד הפירצות בחוק. בכל עיריה צריך להעלות למכסימום, ואז מהווה הפסד לבעל מלאכה. הוא לא יוכל לעמוד בזה.

ועוד: אנחנו יודעים שלא כל בעל מלאכה יחליף את מקום עבודתו. האזור שבו הוא גר הועלה מכל מיני נימוקים, כך שמעלים לו גם את מס העסקים בגל האזור שהוא יותר גבוה. הסנדלר,

ח. ינקלביץ:

החייט ועוד, נשאר באותו מקום, והמס מכפיל אותו כפל כפליים. זאת ועוד: האמת היא, שלא מוגבלים במועצות. צה"ך להעלות ארנונה, אז משרד הפנים ממליץ להעלות את המס. עושים את זה בקלות. עושים את זה בין האופוזיציה לקואליציה. אומרים שאת מס עסקים מותר להעלות. יש חזית מאוחדת בהעלאת המס.

אני אומר שמשם זה הוא לא צודק, הוא חריג, וגם חורג. אם יש צורך להעלות מס, למלא את החלל, אז יש לבטל את המס הזה ולהעבירו לקטגוריה אחרת, כי זהו מס מעוות כלפי אלה שמשלמים אותו.

ז. מליון - מרכז השלטון המקומי:

אני רוצה לכבד את ועדת הפנים של הכנסת. לכן החלטתי לא לענות להשמצות, גם בהזדמנות חגיגית זו. לא ארד מרמח נימוסים.

היו"ר י. ארידור:

אילו בדבריו של מר פרלוק הייתה פגיעה בנימוקים, הייתי מעיר לו.

ברשויות המקומיות יש חשובה על כך, ואין

זה ענין של נימוסים.

ז. מליון:

אני לא מתכוונן לפתוח בקורת על הסוחרים, או להגיד דעתי בשם המוסד שאותו אני מייצג. אני חושב שהיושב ראש יכול היה להעיר על כך גם כשהוא לא מוסמך בכך. אדוני אומר שזה לא עלבון. אני אומר שזה עלבון, ואני לא אגיב מתוך זה שאני מכבד את המוסד.

יוסף חמיר:

שתיים-שלוש הערות: רבותי, האמת היא שבתקופת כהונת הכנסת הקודמת ---

לפני הודעת שר הפנים ועד היום, שמש עסקים לגבי דידו איננו מס המצדיק את עצמו. וכאשר מס ערך מוסף, בבוא העת, יתבטל, אז המס הזה ייכלל במסגרת הרפורמה הזו. הוא לא קיים את ההבטחה. שר הפנים איננו יושב בוועדת ההערכות של "המערך" ---

א. גיבלבר:

זה לא ויכוח ולא דיון. לא פה צריך לומר דברים אלה.

יוסף תמיר:

מעולם לא ראיתי מס כל כך לא צודק שמכניס כל כך מעט לקופת הרשויות המקומיות והמראה התנגדות כל כך גדולה. לא היה כדבר הזה. האם "המערך" לא יכול היה ללמוד מזה? אני בטוח שח"כ גיבלבר, וגם אחרים, אומרים בסתר לבכם שמש זה איננו צודק.

מר מליון הנכבד, אולי חוכל להשיב לחברי הוועדה, מה בפועל היו הכנסות מס עסקים בשנת 1975? מה היה הברוטו ומה היתה ההכנסה נטו?

ועוד: האם אי פעם במרכז השלטון המקומי דובר על ביטולו של מס זה והנהגת מס סביר יותר? אם כן, מה עשה השלטון המקומי כדי להביא לשינויים אלה?

באיזו מידה אחס, כמרכז השלטון המקומי, רואים הכרח בקיום מס זה? אם כן, מה הייתם מציעים לחברי הוועדה במקומו? האם שקלתם על תוספת במס ערך מוסף במקום מס עסקים?

רבותי, מס עסקים מכניס לקופת העיריות 30 מיליון ל"י בשנתיים, והשנה - 75 מיליון ל"י. זהו מס שגורם לקיפוחים.

כמה שאלות לי למר פינס וחבריו:

כאשר דברת על הפליה מיוחדת, שהיא נחלתם של היבואנים והסיטונאים, פירוש הדבר שהמחזור איננו משקף את ההכנסות. מה הייתם רואים כבסיס, במידה שלא נצליח לבטל מס זה, שעל פיו הוא יוטל?

שאלה לי למר פרנק מהתאחדות בעלי מלאכה: אנחנו כאן חברי ועדת הפנים, שמורכבת מחברי מפלגות. לכך השאלה היא זו: אתם הרי הנכם חברים במסגרת מסוימת. האם אתם ניסיתם להשפיע על הקואליציה לשנות את מדיניותה? אם כן, מה היו התוצאות?

מ. ורטמן:

יש לי שאלה, ואינני יודע אם היא שאלה פוליטית: במס עסקים יענה מרכז השלטון המקומי. הוא למעשה התובע, ולא מישהו אחר. אני רוצה לדעת לשם אוריינטציה, או לשאול את מר מליון שיענה בשם מרכז השלטון המקומי: מה יחסו של מרכז השלטון המקומי לענין מס זה? מה דעת עיריית ירושלים, עיריית תל-אביב, עיריית חיפה, רחובות, ראשון-לציון, בת-ים, חדרה, פתח-תקוה, רמת-גן? מענין לדעת מה דעתן של עיריות אלה שמיצגות את הציבור של כל המפלגות, שכן אז יקל עלינו לקבוע עמדה מפלגתית ברורה.

א. אפרת:

ברצוני לשאול את הנוכחים כאן אשר דברו על העלאת המס: אני חושב שאתם אמונים על העלאת מס זה. למעשה, אין כאן העלאת מס, אלא היתר לעיריות להשתמש בקריטריונים יותר גבוהים, דבר שנדרש מהם זה כמה שנים להטיל את המס. לדעתי, זה נותן את החשובה שהנמוכים יכולים לא לשלם, או לרדת מגובה המס, ונותן היתר לעיריות "לשחות באגם". שמעתי על סכום של 10 אלפים ל"י, וזה, לדעתי, מיטת סדום.

א. אפרת:

היזמה להעלאת מס עסקים באה מראשי עיריות, כי הם בקשו היתר לפעול במס זה לפי מפתחות יותר צודקים. לעיריות עצמן נשארה הרשות לפעול במסגרת המס הזה לפי ראות עינם.

היו"ר י. ארידור: זה לא מדויק, כי זה טעון אישור שר הפנים. העיריות לא יכולות לפעול לפי ראות עיניהן. גם במסגרת חוקית זה טעון אישור שר הפנים.

א. אפרת: מעלים את התקרה. הם נותנים להם את האפשרות להתפשט על שטח יותר גדול על מנת להגדיל את ההכנסות שלהם.

מישהו אמר כאן שההכנסה ממס זה ב-1975 הסתכמה ב-90 מיליון ל"י, ולא 30 מיליון ל"י זה היה דבר היסטורי.

דובר שעם הנהגת מס ערך מוסף יהיה שינוי יסודי של כל מערכת המיסוי העירונית. גם ארנונה. אם יוחלט להפריש לעיריות, זה לא יבוא למס עסקים. אבל גם מס עסקים וגם ארנונה יהיו בזה. בינתיים אמרו אנשים בעיריות, שבמסגרת 10 אלפים לירות הם אינם יכולים לפעול על מנת לחלק בפנים את המס הקיים חלוקה צודקת.

ב. מואב: הוויכוח איננו אם לבטל את המס. אין ויכוח אם המס צודק. בוועדת הפנים נתקבלו מסקנות חד משמעיות, שהמס איננו צודק, שהוא מפלה, שכן בעלי העסקים הקטנים משלמים יותר.

ברצוני לשאול: ועדת הפנים קבעה בחודש פברואר, שאין לבטל את מס העסקים כל זמן שלא תוצע אלטרנטיבה. אלטרנטיבה לקופת המדינה. יש קופצים גם על תקציב המדינה. הבוקר קראתי בעתון שאנחנו נעמוד בפני תקציב נוסף. זה היה בעתון "מבט". כתוב שם שזה יהיה בסכום של 4 מיליארד ל"י. הלואי ורק 4 מיליארד ל"י. בטוח שיהיה יותר.

השאלה היא, האם יש לכם הצעה אלטרנטיבית למס זה של הרשויות המקומיות? אם כן, מהי ההצעה עד שיוחלף מס העסקים?

מה עמדתכם להצעת ועדת הפנים שתהיה עליה פרוגרסיבית - זו הצעה שח"כ גבלבר יזם, והיא אושרה ע"י ועדת הפנים - להעלות ל-25 אלף ל"י, כך שבאופן הדרגתי ישלמו בעלי העסקים בצורה פרוגרסיבית, ובעלי הדרגות הנמוכות ישלמו מס קטן יחסית.

למעשה, כל הדיונים כבר נערכו, ואמרנו או שיהיה משהו אלטרנטיבי למס הקיים, או שתהיה האלטרנטיבה שהוצעה לוועדת הפנים, ואחר כך נחליט.

א. גיבלבר:

אני מחפלא שידדי יוסף תמיר
הפך נושא זה לוויכוח פוליטי. אינני
יודע בהתייחסות לעצם הפילוסופיה של מס העסקים. לי גם כן נהיר הדבר.
השאלה של ח"כ בארי לגבי עורך דין שצריך או לא צריך לשלם. כלומר,
שעורך דין שכיר יצטרך לשלם ע"י העסק שלו. המפעל חייב לשלם. עורכי
דין שהם שכירים העובדים אצל עצמאים, העסק משלם עבורם. אני לא נכנס
לזה. אני לא נכנס לפילוסופיה זו.

דברו כאן שבמקרה של פשיטת רגל, צריך
יהיה לשלם מס. בכל חוק יש חריגות. שאלתי מה הפרומיל של פושטי הרגל
בישראל. כמובן שיש הפסדים. בדרך כלל, 98% אינם חיים על הפסדים
של עסקים.

אינני יודע מה השר הבטיח, ומה יחסו
לזה. זה לא מעניין אותי. אני מסכים שיחליפו את המס הזה ברפורמה.
זה 20 שנה קיים המס הזה. הכסף מאבד את ערכו. 10 אלפים ל"י יהיו
אפס לעומת מציאות המשק. מכל מקום, כל העניין הוא שמגדילים את זה
ל-20 אלף ל"י. ההגיון אומר, שאם יש 20 אלף ל"י, אז צריך שיהיה לו
מינימום של הכנסה. והרי הסכומים מפוזרים על הרבה מאד עסקים.
בעצם, יהיה צודק יותר אם לא תהיה תקרה.

בנק לאומי, או בנק הפועלים - על
בנקים אלה שיוטל סכום של 100 אלף ל"י. בלי תקרה יהיה יותר טוב, כי
אז אפשר לעשות את זה יותר פרוגרסיבי ויותר צודק. ועדת הפנים
אמרה משהו בקשר לזה. היא הציעה 25 אלף ל"י. ככל שהתקרה תהיה יותר
גבוהה, המס יהיה יותר צודק. קבענו טבלה -

עד 1000 ל"י	- לא תעלה החוספת על 25%;
בין 1000 ל-2000 ל"י	- 30%;
בין 2000 ל-4000 ל"י	- 35%;
בין 4000 ל-6000 ל"י	- 50%;
בין 6000 ל-8000 ל"י	- 100%;
בין 8000 ל-10.000 ל"י	- 150%;

זאת אומרת, אני מגביל את הרשויות
המקומיות, כך שלא תהיינה חופשיות.

מדוע מיגבלות ולא קריטריונים?
- כי אין לי קריטריונים. מה גם שבכל מקום ומקום יש קריטריונים
אחרים. והרי זו חקיקת משנה. על כל פנים, אנחנו התייעצנו וחייכינו
להצעה כזו שמגבילה, ושזה לא יוטל על הקטנים. זהו בערך המצב.
זו לא תשובת הרשויות המקומיות. האמת היא, שגם יתר המסים עולים.
כך שגם מס זה יעלה.

אינני יודע מה הזעקה הגדולה הזו
אם תהיה רפורמה במסים. מכל מקום, אני לא נלחם במס זה כחורת
משה מסיני. המס הזה הופך להיות "פינטס". אם הוא עובר את
האינדקס, אז תעבור חצי שנה-שנה, ואז הוא ישתווה.

אני חוזר ואומר, שהכוונה לקחת
יותר מהגדולים, ויחד עם זה תהיינה מיגבלות.

ב.צ. קשת:
ח"כ גיבלבר, אתה אמרת "למה הזעקה הזו?"
אם כן, הזעקה הזו באה משום שביסודו
של דבר זה איננו צודק. זהו כל העניין. הזעקה לא באה מפני שבנק

ב.צ. קשת:

לאומי ישלם 20 אלף ל"י הזעקה באה מפני שזו הזדמנות להתריע על כך. יש לי שאלה למר מליון, וזאת מבלי לקבוע עמדה: האם אינך חושב שמזכיר מרכז השלטון המקומי הוכיח איפה שהוא אזלת יד, או לפחות לא הוכיח את כוח הארגון שלו בכך שנתן אפשרות, אמנם חוקית, שכל רשות מקומית תקבע את זה לפי רצונה, לפי החלטה. אני יודע שהחוק מרשה. אבל ממה מורכב מרכז השלטון המקומי? - מרשויות מקומיות. למה לא קבעתם מודוס אחד, וכיצד להגיע לדעה אחת?

האם המס הזה הוא צודק, או שהוא דרוש בשביל אחוז מסויים לאיזון תקציב הרשויות המקומיות? אני שואל שאלה זו לחלל. אבל הייתי מתייחס לפתרונות בהתאם לפתרונות שהייתי מקבל על שאלה זו.

האם נכון הוא שהעיריות תבעו אחוז מסויים ממס ערך מוסף, ואז לא היה עולה על דעתם ענין החוספת של מס עסקים?

ח"כ גיבלבר אמר כי הם באו לידי הסכמה. אבל אני לא הבינתי מי בא לידי הסכמה עם מי? האם ח"כ גיבלבר עם שר הפנים, שי'עלו את המס בשלוש דרגות, והדרגה השלישית היא מ-5000 ל"י עד 20 אלף ל"י - שמוחר לקחת. לא חייב, אבל מותר. הייתי רוצה לדעת, מי כלול היום ב-5000 ל"י? האם 5000 ל"י הם הבנקים והחברות המסתוריות או ב-5000 ל"י אלה נכנסים בעלי עסקים שעבורם הועלה מ-5000 ל-20 אלף ל"י? אין ספק שהדבר הזה פוגע מאד. על כל פנים, מי משלם היום לרשויות המקומיות 5000 ל"י?

אני מצטרף לשאלות הקודמות שנשאלו: מה נותנת תוספת זו? ברצוני לקבל סטטיסטיקה המראה את ההיקף הארצי. זה מכניס בסך הכל 2.13% מכלל ההכנסות של הרשויות המקומיות. אמנם יש הבדל גדול בין עיריית תל-אביב לעיריות אחרות, אבל זה מחבטא ב-2%.

יש עשרות אלפי משפחות - אינני יודע כמה --- (תשובה: 230 אלף עצמאיים ישנם) אם כן, 230 אלף משפחות נכנסו למערבולת של הרגשת קיפוח, אי צדק, כדי לתת 2.13% לרשויות המקומיות, ולא לתקציב המדינה. אני חוזר ומציין, לרשויות המקומיות. לכך נשאלת השאלה: האם זה כדאי?

לגבי הדיבור על בנקים וכו': אני, כלפי הבנקים, נמצא באותו צד של הבריקדה. לי לא איכפת שבנק הפועלים, או בנק לאומי, או בנק דיסקונט ועוד - ישלמו לא 20 אלף ל"י, אלא הרבה יותר. אבל המדובר איננו בזה. אנחנו לא יכולים לקחת את הבנקים ולפיהם ליישר ולהוריד את הראשים של 200 אלף משפחות אלה.

אנחנו מדברים על העלאת התקרה.

א. הרליץ:

ב.צ. קשת: חברי וחברי ברשויות המקומיות ידאגו להכנסה יותר גדולה בקופותיהם. יורידו לקיוסקאי ולסנדלר ועוד. בענין זה יש קואליציות מענינות מאד, שכן לא פעם הן מחייבות יחדיו. אלה שנמצאים באופוזיציות, הולכים

ב.צ. קשח:

יחד עם אנשי "המערך" וה"ליכוד". לכן ועדת הפנים, אם כי היא מורכבת מנציגי מפלגות, צריכה להחלטות ולחשוב על הכלל. על כל פנים, נשק זה יפגע בכל הציבור שאותו מייצגים הנוכחים כאן.

י. בארי: שאלתי הראשונה מופנית לנציגי הארגונים, בעיקר לנציגי התאחדות הסוחרים, המסחר הזעיר ובעלי מלאכה: כמה עסקים נסגרו בעת האחרונה בשל מדיניות המסים?

(ב) אל מר מליון, כנציג המרכז לשלטון מקומי: האם יש התנגדות פרינציפיונית לכך שהכספים שהיום נקבעים באמצעותו של מס עסקים ושארורים להגבות מחר עם החוק יתקבל, שהכספים ישולמו ע"י כל האוכלוסיה לפי קריטריונים אחידים, ולא דוקא בשל ה"פשע" בגלל היותו עצמאי ולא שכיר?

(ג) לחברי ורסמן: נתת דוגמה שלמעשה כל הרשויות המקומיות, בין אם הן ממפלגה זו או אחרת, מחייבות את גביית המס. אני התעניינתי ושאלתי, האם ייגבה מס כזה ממנהל סולל-בונה, מעורך דין שעובד בהסתדרות, והשיבו "לאו".

אני משוכנע שאתה תתנגד לכך שזה יוטל אך ורק על מפרנסים עצמאים. אם כן, הבה נציע חוק שיושתת על פי קריטריונים אחידים, ואז נדע שזה מס צודק.

(ד) לידידי גיבלבר: מה שאתה מציע ברוח ההמלצות של הוועדה, זה איננו צודק בלא קריטריונים אחידים, אלא דירוג עיוותים. אתה אינך מציע שהמס הזה יתפרס על כולם.

מי שקופח בעבר, ימשיך להיות מקופח. יש צורך לאזן את התקציב של הרשויות המקומיות. בבקשה, שהוא יתפרס על כולם. אין סיבה שעורך דין עצמאי ישלם, ואילו עורך דין שיושב בהסתדרות ובעוד מקומות אחרים - לא ישלם.

מר רותם - משרד הפנים: ברצוני לשאול את מר ינקלביץ, מאחר והוא הדגיש שהמס הוא מס עושק, כי כלם רוצים להגיע לתקרה: האם אתה יודע שבתל-אביב 51% מכלל משלמי המס הם אלה שמשלמים 240 עד 500 ליי לשנה? ואלה שמשלמים עד 1000 ליי הם מהווים 70%; ומ-1000 ליי על 5000 ליי מהווים 21%; ומ-5000 ליי ומעלה מהווים 7%. האם אתה מסכים אתי שזה הוא לא עושק?

לגבי 7% אלה זה מס עושק.

קריאה:

היו"ר י. ארידור:

עמדתי כלפי המס הזה, ידועה.

ברצוני לשאול: אם המס לא צודק, כפי שאני מבין - עוד חברים בוועדה חושבים כך - מדוע לא מציעים לנו מטעם מרכז השלטון המקומי מס צודק? מדוע דברים אלה באים אחרי שמישהו בכנסת מעלה את זה?

אם זה מס לא צודק על דעת מרכז השלטון המקומי, למה אתם לא מציעים לבטל אותו?

(ב) עם התוספת הזו למס, אז חסתכם ההכנסה ב-3, או אולי ב-4 פרומיל מסך הכל המחזור של הרשויות המקומיות. מדוע אי אפשר לחסוך, במסגרת של יעול ברשויות המקומיות, את 3% אלה?

(ג) מדוע אלה שמחייבים את המס ברשויות המקומיות אינם מגישים לנו קריטריונים אחידים?

דוגמה: קבלן, שמחזורו הוא מיליון ל"י לשנה - שזה בערך חצי בית - והוא בונה בית במשך שנתיים, משלם מס עסקים 10 אלפים ל"י; מועדון לילה משלם 4000 ל"י; לא כל סניף בנק בתל-אביב משלם מס זה. זה חלוי במספר העובדים. גם כאשר אנחנו אומרים שבנק ישלם את המכסימום, הוא איננו משלם את המכסימום.

מדוע אתם לא דואגים לנושא זה? מדוע לא נעשים נסיונות לקריטריונים אחרים מהקריטריונים הקיימים? יש לקבוע קריטריונים, ולחלק אותם. אם אתם סבורים שאי אפשר לקבוע קריטריונים, למה אתם לא מציעים לגבות 0.1% ממס ערך מוסף, כך זה יכסה את מס העסקים הקיימים בארץ.

אני מציע שהתשובות תהיינה בהתאם

לסדר של הדוברים בתחילת הדיון.

מר מליון:

ח"כ חמיר שאל, מה ההכנסה ברוטו ומה נטו? - אמרתי, בשנת 1975

ההכנסה היתה של 95 מיליון ל"י בסך הכל. אנחנו סבורים שההוצאה קשורה ב-2%-2.5%. זה לא אחיד. אותם עובדי מס שעוסקים בזה, אינם עוסקים רק בזה. מכל מקום, אני מעריך שזה 2%-2.5%. (ב.צ. קשת: אני מבקש לבדוק את זה) זה לא ניתן, כי נניח שברשות מקומית הסכומים הללו מצדיקים את זה. אבל במקום יותר קטן, או חו איש שעוסק גם במס עסקים, בארנונה, בכל האגרות - אינני יכול להגיד מה חלקו במס עסקים. אבל זו הערכה. עשינו את זה לא פעם. אבל להגיד כי זה במאת האחוזים נכון, זאת לא אוכל.

מכמה עסקים גובים מס עסקים?

ב.צ. קשת:

מ-35 אלף עסקים.

מר רותם:

הממוצע של 35 אלף עסקים מגיע לחיוב של לא יותר מ-1000 ליי.

היו"ר י. ארידור:

השאלה היתה אם היה דיון על סיטול מס עסקים: - אמרתי כמה פעמים, וגם היום אמרתי, שמרכז השלטון המקומי איננו מאושר מהמס הזה. אמרתי גם מדוע, ולא צריך לחזור על הדברים שנאמרו כבר.

מר מליון:

התקיימו אצלנו דיונים. אבל אי אפשר להוציא רק את מס העסקים, ונגיד "בואו נדון על מס עסקים" מבלי לראות את מכלול המערכת.

אני יכול לומר שאנחנו עתודה. לנו אין סמכויות לא כלפי הממשלה, ולא כלפי הכנסת, ולא כלפי אחרים.

אתם יכולים להביע עמדה.

היו"ר י. ארידור:

השאלה היתה אחרת: למה לא יכולתם להתארגן כך שתהיה גישה אחידה במקומות?

ב.צ. קשת:

אני עובד במוסד זה מאז 1960, ועברתי מספר הרגלים של הכנסת. לפחות

מר מליון:

חברים ותיקים כמוני זוכרים שלא בכנסת אחת, או לפחות בוועדת פנים אחת שלא הבאנו אנחנו בפני ועדות הכנסת והממשלה, וגם בפני מליאת הכנסת את טעוננו לגבי אזלת היד - לא שלנו. עד היום פקודת העיריות מ-1964 לא שונתה. למעשה, מאז 1942. אנחנו זועקים ומדברים. שמעתי בשמחה רבה שהוזמנו להופיע בשבוע הבא כדי לדון בפקודת העיריות. מכל מקום, אני מדבר על הצעות לסדר היום שלא יורדות מסדר יומה של הכנסת, ורוצים שאנחנו נדון על מס עסקים. אנחנו מדברים על עיוות מלמעלה עד למטה, מכל הבחינות, על החוק הקיים.

אם אנחנו אומרים שחוק זה - חוק מס

עסקים - איננו טוב, ואיננו בסדר, ואומרים שהחוק איננו מאפשר לנו לקבוע קריטריונים אחידים - הרי שאנחנו אומרים דברים אלה מדי פעם, וזו הפעם העשירית שאנחנו אומרים דברים אלה.

צדק ח"כ קשת באמרו כי בעניינים

שנוגעים לשלטון המקומי אין הבדלים כאשר מדובר על אינטרסים של הרשויות המקומיות. אבל הוא רק שכח מספר מפלגות - גם את ראש עיריית רמלה, ראש עיריית בני-ברק - שעליהם לא שאל. ראשי עיר של "המערך" או של "הליכוד" בנושא זה אין חלוקי דעות ביניהם.

המס הזה איננו טוב, איננו צודק,

גורם לכאבי ראש גם לכם. ראשי עיר "התלבשו" על קיוסקאים ועל חנוונים קטנים. אבל הם נבחרים בדיוק כמוך. גם להם יש אחריות ציבורית. אני, חס וחלילה, אינני מוריד מחשיבות חבר כנסת. גם הם רוצים להבחר מחדש.

י. בארי:
חבל שלא שמעת מה שאמר ראש רשות
מקומית בשבוע שעבר.

מר מליון:
אנחנו בעד ביטול המס בכלל. אנחנו
בעד ביטולו של מס זה. אנחנו לא
רוצים את המס, אבל אני חייב לומר שאנחנו גם לא רוצים דברים אחרים.

מדובר פה רק על 3 פרומיל. אבל
אדוני יושב ראש ועדת הפנים, ואחם חברי ועדת הפנים - אחם בקיאים
בפרומילים אשר מהם אנחנו חיים. אנחנו לא יכולים לוותר עליהם.
אנחנו לא נוכל לוותר על המס אם לא נקבל הכנסה במקומה.

בצענו מס ערך מוסף, הצענו שיטה
אחרת. אבל לא לוועדת הפנים של הכנסת. כאשר היו דיונים בוועדת הכנסת
אנחנו הבאנו הצעות. אני חושב ש"כ אפרת היה שותף לדברים לגביהמסים.
אבל עובדה היא, שום דבר לא יצא.

הכתובת שלנו, אדוני היושב ראש,
עם כל הכבוד, היא ועדת הפנים. זו לא ועדת הפנים, אלא הרשות
המבצעת. אנחנו מתדיינים אחם. עובדה שגם ההמלצות של ועדת הפנים
של הכנסת הושמו במגרה. ולא רק בעניני השלטון המקומי, אלא גם
אחרים. אם כן, אנחנו יכולים לבוא בהצעות שלא שומעים אותן?

לגבי יעול וחסכון, אדוני, אני
אומר לך על דעת כולם - לא אילון ולא אני איננו מאושרים מכל דבר
שנעשה ברשויות המקומיות. אנחנו איננו יכולים להתערב. הממשלה, משרד
הפנים, יכולים להתערב בדברים.

הנה, אני קורא הבוקר כי רשות מדומית
נכבדה מאד החליטה להשתתף ב-25% לבדיקת ריאות של כל התושבים, דבר
שצריך לעלות מאות אלפי לירות; או החזר כרטיסי קולנוע - אני קורא
לזה סכין בגב.

ב-26.3.76 שלחתי פירוט - אני מוכן
להלק את זה מחדש. שמענו ממר רותם דוגמה על עיריית חל-אביב. יש לנו
פירוטים נוספים, ואני ברצון אספק לכם את זה.

לח"כ בארי ששאל, האם יש התנגדות
עקרונית שמס עסקים ישולם ע"י כל האוכלוסייה? החשובה שלנו היא,
בודאי שלא. אדוני לא יודע שאיננו יכולים לשנות את ההגדרה מה זה
"עסק". זו סמכות הכנסת. בבקשה, חשנו את זה.

י. בארי:
רציתי שתשיב על זה לח"כ ורטמן, ולא
לי.

מר מליון:
אנחנו לא יכולים לספוג את 125 מיליון ל"י
או אפילו 25 מיליון ל"י שאנחנו רוצים
לקבל תוספת ע"י יעולים נוספים. יש אפשרות לייעל את השלטון המקומי
אם ישנו את החוקים המחייבים אותם, או ישנו את הנוהג שמשרדי הממשלה
פותרים את בעיות החקציבים שלהם - ע"י הטלת מסים וכו'. אני מוכן.

מר מליון:

האמת היא, שלא מעט המחוקק אשם. אפילו בחוקים החדשים. מחליטים שרשות מקומית חייבת לקיים ספריות ציבוריות ומטילים עליה את מלוא החשלו. מהיכן יבוא הכסף? החוק לא אומר מהיכן.

אני מבקש עוד פעם להדגיש ולהביא לידיעת הוועדה הנכבדה, איננו רוצים במס זה אם מדובר רק על מס עסקים. כל עוד הוא קיים בצורתו זו, אנחנו חייבים לעמוד על כך שהוא יועלה באופן סביר. יחד עם זה, אנחנו נתמוך אם הוא ימשיך להיות, ואנחנו נתמוך בכל הצעה שתסדיר את בעיית הצדק. אני, עד כמה שאני מכיר מס זה, הריני משוכנע שבמס זה לא יהיה צדק. מכל מקום, כל עוד זה קיים, וזה 3 פרומיל, אז אנחנו מבקשים לאשר הצעה זו.

מרדכי פלדי:
גם בעבר נהגו לגבות מס על קרקע, וביום מסויים מס זה בוטל והועבר לממשלה, וזה נגבה כמס רכוש על קרקע, עם הפרשה לקופת העיריות. למעשה, מס זה הוזל ע"י גבייה מרוכזת. לדעתי, אין סיבה שלא להעביר גם את מס העסקים למס ערך מוסף.

ועוד: אנחנו מהווים את אחד הענפים היחידים שהמודד שלו נקבע לפי מס מחזור כספי, ולא לפי מטרים מרובעים ומועסקים. במרבית העיריות זה כך. המילכוד הוא בזה, שעל אוחו ביצוע אחיד אתה מחייב האיש בשעורים גדולים יותר - 50-100-150 אחוזים. ההצעה שלכם אומרת כך, שאם קבלן עובד ברמת-גן, בגבעתיים, או בתל-אביב, אז לכל אחד הוא יצטרך לשלם מס?

היו"ר י. ארידור: מס בשיעור של 20 אלף ליי זה הרבה מאד.

מרדכי פלדי:
אוחו קבלן תל-אביבי משלם עבור המשרד שלו בתל-אביב ולפי מספר המועסקים.

אנחנו מתנגדים לפרוגרסיביות זו של התוספת.

הובטח שתוקם ועדת מומחים. אנחנו תומכים בהצעה זו, ומקווים שתוקם ועדה כזו. ההתנגדות היסודית היא, לבטל את המס הזה. יש להעביר אותו למס ערך מוסף.

דוד פינס:
על ביטול החקרה: לפני כמה ימים היינו במשלחת בעיריית תל-אביב לגבי הבעיה של 2% ממס מהמחזור. אמרנו כי עסק שיש לו 5 מיליון ליי - וכיום סכום של מיליון ליי איננו כסף. (א. גיבלבר: גם 20 אלף ליי איננו כסף). קופסת סיגריות עולה היום 5 ליי.

יש לכם תיאבון לקבל 2% מס מהמחזור.

בחשובה לשאלה מדוע עיריות שקרובות לעניינים שלנו אינן מבינות אותנו - הם אומרים שמשרד הפנים אומר להם "אם אתם לא תקחו מה שאנחנו רוצים שתקחו, אז אנחנו לא ניתן". ועוד אומרים להם: "השנה אתם צריכים לקחת 140 מיליון ל"י" - אם כן, אל תתמו!

אני רוצה שחבינו. המדינה משנה את אחוז ההכנסה של העצמאי, וזה הולך וקטן לעומת בעלי משכורות. כיום העצמאים הולכים ומצטמצמים במסגרת ההכנסות לעומת אנשים שמקבלים משכורות. אני זוכר שפקיד בנק לאומי בשנות ה-30 היה האריסטוקרטיה של הציבור, ואילו החנווני היה מסכן. לדעתי, אנחנו חוזרים לאותו מצב. העוול נעשה קשה יותר אם מטילים את המס על עצמאים.

לגבי מס ערך מוסף: הטילו על העוסקים לגבות מסים עבור המדינה, והם מסתכמים במיליארדים של לירות. היום זה מהווה 8%, מחר זה יהיה 15%. עכשיו אומרים לנו לנהל ספרים.

למרות שהעוסקים מביאים את הלבנים ואת התבן ואת הרווח, הם נחשבים מהדרגה השניה של הישוב. לפחות תורידו מהם את מס העסקים, שהוא מס פוגע, כי לפי דעתנו העקרון הוא פסול.

לגבי קריטריונים: אני יושב בלשכת התיאום, ושם אנחנו מהווים 13 גופים. יושבים שם מהמסחר הזעיר, מהמסחר הגדול, סוחרים, בנקים, חברות ביטוח, ארגון שמירה ועוד. ישבנו וחשבנו בעזרת מחשב, ולא הצלחנו להגיע לקריטריונים, כי לא ניתן היה להגיע לקריטריון אחד. הבעיה היא שאנחנו חושבים שיש שתי פונקציות לגביית מסים. ומדוע אתם מצמידים להכנסה? שהמדינה תגבה כמה שהיא רוצה לגבות, ושהיא תעביר לרשויות המקומיות. הרשויות המקומיות צריכות לגבות בעד השירותים. לי יש דירה, ואני משלם עבור השירותים שהעיריה נותנת לי.

כמה הרווחתי? מדוע העיריה צריכה להיות השותף שלי? מספיק שהמדינה היא השותף שלי. (י. בארי: שיהיה לפי צריכת השירותים).

אנחנו התחלנו מפרומיל מהמחזור, והעברנו דרך המחשב. יש 35 אלף בעלי עסקים שמשלמים לעירית תל-אביב. הם נושאים על גביהם עוד כפול בעלי עסקים שאינם משלמים. העיריה לא מגיעה אליהם. היא תוכל להגיע אליהם ע"י מס ערך מוסף. יתכן. אנחנו היינו הראשונים שנתנו ידנו למס ערך מוסף, כי חשבנו שהוא יקפא דברים אחרים.

משה פרלוק: כמה תשובות קצרות: לח"כ בארי - מספר רב של עסקים נסגרו, ביניהם היו כאלה שהודיעו לנו כי אחד הגורמים לכך הוא בגלל המס הכבד המוטל עליהם.

לח"כ קשת - גם עסקים בינוניים הגיעו לאחר רבע שנה ל-5000 ל"י. כלומר, שהם צפויים למכסימום של 20 אלף ל"י. אם ניקח עסק קטן של חמרי בנין, שכר הוא מסווג, ומוכר מסמרים במשקל, ולא באריזות גדולות; או עסק אחר - מוכר

משה פרלוק:

כפתורים - הרי אומרת העיריה "מי קונה כפתורים, לא רק עקרת בית"; או ברגים ומסמרים? "לא רק אדם שזקוק לזה, אלא גם נגר קטן שזקוק ל-100 גרם מסמרים", אבל אלה נכנסים כבר לדירוג אחר. מכל מקום, הקטנים האלה מדורגים באלפי לירות.

המחזור בעסקים ילך ויצטמק.

מר רותם ניסה כאן לתאר שהניתוח כמעט דרמטי. ואני שואל: האם יש הרבה משלמים 240 או 280 ליי? (מר רותם: הגבתי על המלה עושק).

ההתנגדות שלנו והחששות שלנו אינן

דוקא על המצב הקיים. החששות שלנו הן ביחס לעתיד.

שאל יושב ראש הוועדה, מה במקום מס

עסקים? והשלים מר מליון באמרו שגוף שמייצג את השלטון המקומי, כי הוא בעד ביטול מס עסקים. אבל איפה החמורה? איפה הכיסוי? (היו"ר: י. ארידור: לא שאלתי מה במקום)

צריך לשבת ולראות מה במקום. מסי

ארנונה ומסים אחרים, זה מס צודק. כאן ציין מר מליון ש"הרי אבות העיר רוצים להבחר פעם נוספת" - זה נכון. אבל אם תשכילו למשוך את זה עוד שלושה חודשים, לפני הבחירות, אז לא יטילו מס זה.

האבטלה הסמויה חונקת את העיריות.

מדובר באלפי פקידים. האם זה מאסון טבע, או מתוצאה של ניהול כושל במשך שנים?

י. גוטמן - האיגוד הארצי למסחר בישראל:

ח"כ תמיר שאל שאלה פוליטית, והציג

אותנו כאילו ואנחנו נמצאים בצד אחד. אני חושב שאם אנחנו דנים על מס עסקים, אז התשובה לכך היא מה שקרה בעירית תל-אביב ובעירית רמת-גן. בתל-אביב העלו את המסים מבלי לחכות לאישורו של שר הפנים.

ח"כ פרנק נמצא בקואליציה, והוא נגד

מס זה. אולי תשובה זו תספק את ח"כ תמיר. במס זה שמענו, כי לא קיימת לא קואליציה ולא אופוזיציה. אנחנו, למעשה, מתנגדים למס זה.

לגופו של עניין: שמענו עמדות מחוגים

שונים. הנושא הזה של מס עסקים מעסיק אותנו באופן מיוחד זה 20 שנה. אולי את הקבלנים זה מעסיק בשנים האחרונות, כי לאור המצב הכלכלי היום יש הקפדה. אבל אצלנו זה לא מהיום. הבאנו את זה תמיד, ובקשנו בכל מיני פורומים רביזיה. תשובה על כך שמענו בדברי מר מליון וח"כ פרנק.

אם המרכז לשלטון מקומי אינו יכול

לעשות ולא כלום, מה אנחנו הקטנים יכולים לעשות?

דברו כאן על תיאבון של עיריות, וכי

מס זה מהווה סכנה בעיקר לקטנים. מועצה מקומית אחת עשתה תרגיל בזה שרצחה להפוך חלק של מס זה וללכת לפי מחזור. חוק הרפורמה קבע לגבי עסק של 650 אלף ליי, והיום עד 800 אלף ליי זה עסק קטן.

י. גוטמן:

אם נעבור למחזור של סיגריות או ככרות לחם, לפי 2%, אז מה יהיה המצב של עסקים קטנים?
 הפתרון לכך, הוא ביטול מס מעוות זה. אני לא חושב ש-100-125 מיליון ליימתוך 6.5 מיליארד ליי מהווים מרכיב מצדיק אצל כל הגורמים. אנחנו שומעים את כולם, וכולם אומרים שהם נגד מס זה. במדינת ישראל לא צריך לקיים עיוות כזה, בעיקר כאשר הסכומים הם כאלה.

ח"כ י. פרנק:
 לא נערך סקר. ידוע לנו כי לאחרונה נסגרים הרבה עסקים. המצב הוא, שככל שהעסק יותר נחשל, זה עומד ביחד לגיל האנשים. האנשים הם קשישים, הם אינם מחזיקים ברמה, ההכנסה שלהם נמוכה מאד. לכן הם ממשיכים להחזיק מעמד. למרות כל זה, נסגרים הרבה מאד עסקים. בעסקים הקטנים נמצאים אנשים מבוגרים, ואילו בעסקים הגדולים - הגיל הוא יותר צעיר.
 אמרנו, עקרונית, בתיקונים, ובלית ברירה, שאנחנו מסכימים למס בצורה כזו, שמי ששילם עד 5000 ליי מס עסקים, ישוחרר. עד גבול מסויים. שזה ירד מהעסקים הקטנים. שהפרוגרסיביות תתחיל מ-500 ומעלה. שתהיה רצפה שממנה יעלו. עד סכום מסויים שיהיו פטורים.

ש. הררי - התאחדות בעלי מלאכה:

הובאו בפניכם דבריו של ח"כ תמיר משנת 1974. המספרים שהיו אז בשנת 1973 הסתכמו ב-30 מיליון ליי.
 בירושלים יש אגף מיוחד ששמו "הנהלת עסקים". עובדים שם 5 עסקים. יש שם מנהל אגף, סגן, ו-3-5 עובדים.

היו"ר י. ארידור: 3-4 עובדים זה 7 מיליון ליי הכנסה.

ש. הררי: הם קולטים עליה ותורמים לפיתוח המשק. הם מרוויחים את לחמם.

לח"כ אפרת: כל חוק עזר עירוני חייב לעבור אישור. מס עסקים חייב להיות באישור שר הפנים. אם שר הפנים אינו מאשר, אז אין חוק עזר.
 רק בשנת 1975 העלו את התקרה ל-5000 ליי. עכשיו רוצים להעלות ל-20 אלף ליי.

אין צורך להזכיר לנו את הבריטים משנת 1945, ושהחוק יהיה שלנו.

ש. הררי:

בנוגע לסגירת עסקים: אני יודע שנסגרו עסקים והלכו לשירותים. אבל אני יודע שבירושלים נפתחו עסקים, אבל הם אנשים צעירים.

ה. ינקלביץ - התאחדות בעלי מלאכה:

המספרים נכונים. סבתא בת 60 הולכת עם נכדתה שהיא בת 4. 7% אלה כמה יכולים לכסות על אלה שלא חייבים במס? בקדנציה הקודמת הייתי חבר ועדת הכספים (של העיריה), ושמחובתה היה לדאוג להכנסות העיריה. השתתפתי בוויכוחים שהיו במועצת העיר, ואז אני אמרתי שאם אנחנו הולכים להגדיל מס זה, אז לפחות נגדיל אותו עד 50 אלף ל"י, ולא 7%, שכן 7% אלה יכולים לכסות 50%. כל המצב הזה השתנה. מכל מקום, הדבר הזה איננו נתון בידינו.

מס זה עושק את אלה שחייבים להיות פטורים ממס, ונותן הנחות לאלה שצריכים לשלם אותו. בעל מלאכה צריך לשלם 500 ל"י לשנה, לעומת אלה שחייבים לשלם 2 מיליון ל"י - 500 ל"י אלה זה אפס. על זה אנחנו צריכים להלחם.

השלטון המקומי זקוק להכנסה זו.

אנחנו צריכים למצוא את השביל הנכון ואת המקום הנכון שהחלוקה תהיה שווה.

משה פרלוק: אני נמצא בין 7% אלה שצריכים לשלם. אני סוכן בענף המזון. המחזור שלי הוא של 5 מיליון ל"י. לפי הספרים זה 160 אלף ל"י. אני עם השותף שלי הרווחנו. כל אחד מאתנו משלם מס עסקים של 80%; 40 אלף ל"י מס הכנסה. מזה מס עסק גם כן נתתי, ואז נשאר לי סכום של 45 אלף ל"י לשנה. פחות 10 אלפים ל"י. הנני בעל משפחה, משלם מסים לעיריה. ממה אני יכול להוריד עוד ממני? אכן הגענו ל-5 מיליון ל"י, אז איך אפשר להטיל עלי עוד נטל גבוה?

היו"ר י. ארידור: אני רוצה להודות לאורחים שלנו, ואני מקווה שהדברים יילקחו בחשבון. תודה רבה לכם.

(האורחים עוזבים את הישיבה)

היו"ר י. ארידור: בישיבה של יום ו' הקרוב תהיה תוספת לסדר היום - הצעתו של ח"כ גיבלבר בענין הביוב בצפת. לא יהיה דיון, אבל ח"כ גיבלבר יפתח את הנושא, ולאחר מכן נעבירו לוועדת משנה.

ש. הרליץ:
בוועדות אחרות נתנו תחזית של קיום ישיבות.
שמעתי שיהיו כאן עוד שתי ישיבות. אולי
הוועדה תדון על הבעיה הזו של קיום ישיבות?

היו"ר י. ארידור:
היה דיון כזה בישיבה הקודמת וסוכם,
שאם לא יהיו נושאים דחופים - הוועדה
לא תכנס במחצית השניה של אוגוסט.
את הצעותיהם של חברי הכנסת חריד ואמוראי
נביא ביום ו'.

י. בארי:
בקשתי בישיבה הקודמת שגם ענין שוד
הקרקעות במגזר הערבית נביא לוועדה.

היו"ר י. ארידור:
בלעדי ח"כ בן-מאיר, שאיננו בארץ,
לא אוכל לקיים דיון בנושא זה.
בענין שכונת התקווה - צריך למנות
ועדת משנה קטנה שתשב ותדון ותציע מסקנות למליאת הוועדה. אני חושב
שוועדת משנה של שנים תהיה טובה ביותר, ושהיא תגיש המלצות, או שתגיע
פה אחד או לא, ואז הוועדה תדון בזה. אני מציע שחברי הכנסת קשת
ויריב יתחילו במסקנות על ענין שכונת התקווה.

א. הרליץ:
אני מבקשת לטפל בנושא של עטלית.

היו"ר י. ארידור:
בקשתי ממזכיר הוועדה לנסות לזמן את
השר. זימנתי ישיבה עם משרד הפנים,
והשר יבוא ביום ו'. אני מציע שחברת הכנסת הרליץ תשאל את השר
בענין זה. על כל פנים, אני אדבר אחרו בנושא זה ביום ו" כאשר יבוא
לישיבה.

תודה רבה. הישיבה נעולה.